О ЈЕДНОЈ НОЋИ И ТРИМА ПЕСМАМА ДУШАНА РАДОВИЋА

Опште је познато да су три прве *праве* Радовићеве песме „Страшан лав“, „Писмо за ловца“ и „Да ли ми верујете. У аутобиографској белешци сам аутор је записао да су све три ове песме настале једне ноћи у Загребу. Овај тренутак коме је претходило вишемесечно песничко *зрење* јесте прекретнички у српској поезији за децу јер је та ноћ, условно говорећи, породила савремени песнички израз. Главно својство Радовићевог песничког израза јесте језик. „Основни је проблем да човек некако дође до себе и до свог језика“, каже Радовић на једном месту. (Слично мисли и Мирослав Максимовић, приређивач сабраних Радовићевих списа *Баш свашта*. Наиме, Максимовић се држи уверења да је највећа тајна поезије у језику, с тим што језик сам по себи не значи ништа, а песник се постаје када пронађеш властити језик. Његови ставови као да се на известан начин односе и на Радовићево схватање песничког језика.) Оног тренутка када је дошао до језичког израза, изокренутог, игривог, неукалупљеног, Радовић је омогућио да се за децу пева на један другачији начин одређен, поред осталог, сложеном мисаоном структуром. Најчешћи начин како се долази до ове радовићевске мисаоне структуре оцртан је већ у трима првим *правим* песмама, а то је дијалог. Отуда у предговору књиге *Причам ти причу*, у којој су објављене и ове три песме, Радовић тврди да писци хоће искрено да разговарају са децом о томе како се разумније, лакше и лепше може живети. И то је на известан начин суштина поезије нашег најзначајнијег песника за децу друге половине 20. века. Сам песнички израз карактеришу различити експерименти, обојени иронијом, пародијом, некада сарказмом, па и цинизмом.

У дијалозима који се воде у песмама Душана Радовића откривају се непознати модели причања, колажирају се стари, пародирају они канонски уз мноштво различитих говорних тачака гледишта. Најчешћи модел дијалога је (замишљени) разговор одраслог и детета у коме се одрасли уздиже на ниво детета. У песмама „Страшан лав“ и „Да ли ми верујете“ песничка слика се одгонета уз помоћ рефренских стихова, док се у песми „Писмо за ловца“ дијалогичност остварује уз помоћ писма. Некакав обрт, поента у овим песмама је на крају чиме се затварају различити песнички комуникацијски канали у јединствену умну активност до које је Радовићу нарочито стало. Оно што је упоришна тачка многих дијалога у његовом богатом и разноврсном опусу јесте дијалог са традицијом коју Душан Радовић на различите начине критички превредњује. Начин како је то учињено је вероватно непоновљив у нашој књижевности за децу и зато је и данас након једног века од рођења Душана Радовића његова поезија и даље присутна, и даље жива, те и даље стоји као јасна смерница за развој савремене српске поезије за децу.

Јелена Панић Мараш